ព្រឹត្តិបត្រ ពណ៌ស្វាយ

ច្បាប់ទី ២៤ - ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨

ព្រឹត្តបត្រប្រចាំខែរបស់ អង្គការខាណា

www.khana.org.kh

KHANA

អង្គការសម្ព័ន្ធភាពខ្មែរប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍

Khmer HIV/AIDS NGO Alliance

ការមាក់ងាយជាចំណុចក្ដៅនៅក្នុងសន្និសីទអន្តរជាតិស្ដីពីជំងឺអេដស៍នៅម៉ិចស៊ិក្វ

ការក្រោកឈរឡើងដើម្បីទាមទារសិទ្ធិរបស់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និងអ្នកងាយរងគ្រោះនៅតែជាការងារចំពោះមុខសំរាប់សកម្មជនការងារអេដស៍នៅជុំវិញពិភពលោក។ ការមាក់ងាយ និងការរើសអើងគឺជាចំណុចដ៏សំខាន់ដែលត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សានៅឯសន្និសីទអន្តរជាតិស្ដីពីជំងឺអេដស៍លើកទី ១៧ នៅក្នុងទីក្រុងម៉ិចស៊ិកូកាលពីថ្ងៃទី ៣-៨ សីហា ២០០៨ កន្លងទៅនេះ។ ទោះបីជាសកម្មជនការងារអេដស៍ និងអ្នករៀបចំគោលនយោបាយបានខិតខំបំពេញការងារដើម្បីធ្វើឱ្យសាធារណៈបានយល់ដឹងច្បាស់ ហើយមិនភាន់ច្រឡំពីភាពមិនត្រឹមត្រូវចំពោះមេរោគនេះក៏ដោយ ក៏អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍នៅតែប្រឈមនឹងការលំបាកជាងការដែលមានផ្ទុកជំងឺនោះទៅទៀត។

លោក Ban Ki-moon អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិបាននិយាយនៅក្នុងសន្ទរកថាបើកសន្និសីទកាលពីថ្ងៃទី ៣ សីហា ថា "នៅក្នុងបណ្ដាប្រទេសភាគច្រើន ការមាក់ងាយដល់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍នៅតែជាការប្រឈមមួយដ៏ខ្លាំង។ មួយភាគបីនៃបណ្ដាប្រទេសទាំងនោះនៅតែមិនទាន់មានច្បាប់ការពារអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍។...បញ្ហានេះត្រូវតែផ្លាស់ប្ដូរ"។

នៅក្នុងសន្ទរកថារបស់លោក លោកអគ្គលេខាបានផ្ដោតភាគច្រើនលើបញ្ហានៃការមាក់ងាយ និងការរើសអើង ដោយលោកបានអំពាវនាវដល់អ្នកនយោបាយនៅជុំវិញពិភពលោកឱ្យ "និយាយប្រឆាំងនឹងការរើសអើង ហើយការពារសិទ្ធិរបស់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និងអ្នកដែលរងការប៉ះពាល់ដោយមេរោគ

(តទៅទំព័រ ២)

មាតិកា

ពិភពលោកត្រូវការ "ការរួបរួមគ្នា" ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងអេដស៍ អង្គការខាណាក៏បានសន្យាចូលរួមនៅក្នុង "ការរួបរួមគ្នា" របស់ពិភពលោកដែរ ២

មេដឹកនាំប្រទេស G8 ទទួលសំពាធឱ្យមានការឆ្លើយតបនឹងអេដស៍ ៣

តើអ្វីជាសន្និសីទអេដស៍អន្តរជាតិ? ៤

វេទិកាអង្គការខាណា ៤

បើគ្មានថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ទេនោះគឺជាការលំបាកដល់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍

កុមារី ហៀង សុខហេង អាយុ ៨ ឆ្នាំកាន់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នៅក្នុងដៃមុនពេលលេប។ សុខហេង ត្រូវបានរកឃើញថាមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍តាំងពីនាងមានអាយុបានមួយខួបម្ល៉េះ។ ម្ដាយ និងប្អូនស្រីរបស់នាងបានស្លាប់ដោយសារជំងឺដែលទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍តាំងពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុនម្ល៉េះ។

កាន់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នៅក្នុងដៃ ហៀង សុខហេង កុមារីកម្ពុជាមានវ័យ ៨ ឆ្នាំដែលម្ដាយ ហើយនិងប្អូនស្រីរបស់ខ្លួនបានស្លាប់ដោយជំងឺដែលទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍អស់រយៈពេលជាច្រើនមកហើយនោះ បាននិយាយថា "យាយខ្ញុំឱ្យខ្ញុំលេបវារាល់ថ្ងៃ"។

រស់នៅជាមួយជីដូន សុខហេង ត្រូវបានគេធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យឃើញថាមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍កាលពីនាងមានអាយុបានមួយខួប។ អ្នកស្រី ឈឿ រឿន អាយុ ៥៨ ឆ្នាំ ជាជីដូនរបស់សុខហេង បាននិយាយថា "ចៅខ្ញុំមិនអាចរស់ដោយគ្មានថ្នាំនេះបានទេ។ បើគ្មានថ្នាំនេះវានឹងស្លាប់ដោយទុកឱ្យខ្ញុំនៅតែឯងហើយ"។

កុមារីនេះលេបថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ក្នុងមួយថ្ងៃពីរដង គឺពេលព្រឹកមុនពេលទៅសាលាម្ដង និងមុនពេលចូលគេងម្ដងទៀត ហើយក៏បានលេបថ្នាំជំងឺឱកាសនិយមម្ដងដែរនៅរាល់ពេលបាយថ្ងៃ។ "បើគ្មានថ្នាំទាំងនេះទេ ចៅស្រីខ្ញុំមិនអាចរស់បានទេ" នេះជាសំដីរបស់ជីដូន ឈឿ រឿន ដែលបាននិយាយដោយហូរទឹកភ្នែកដោយគាត់បានបញ្ជាក់ថា "ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នេះបានផ្ដល់ឱ្យចៅខ្ញុំនូវឱកាសទី២ ដើម្បីរស់រានមានជីវិត គឺវាមិនអាចរស់ដោយគ្មានថ្នាំនេះបានទេ"។

(តទៅទំព័រ ៣)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

WFP United Nations World Food Programme

European Union

ពិភពលោកត្រូវការ "ការរួបរួមគ្នា" ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងអេដស៍

អង្គការខាណាក៏បានសន្យាចូលរួមនៅក្នុង "ការរួបរួមគ្នា" របស់ពិភពលោកដែរ

លោកវេជ្ជ. អ៊ុំ សុភាព (ស្តាំ) នាយកប្រតិបត្តិអង្គការខាណា ធ្វើបទបង្ហាញស្តីពីជោគជ័យរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសរបស់អង្គការខាណា ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅឯសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីជំងឺអេដស៍ ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសន្និសីទរយៈពេល ៦ ថ្ងៃនេះ ខាណា មានបទបង្ហាញចំនួនបីផ្សេងគ្នា ស្តីពីសមិទ្ធផល និងការប្រឈមក្នុងការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅក្នុងប្រទេស ព្រមទាំងជំហានបន្ទាប់ ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុង "ការរួបរួមគ្នា" របស់ពិភពលោកឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិនេះ ។

នាឱកាសជួបជុំគ្នាដ៏ធំមួយនៅឯសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីជំងឺអេដស៍ លើកទី ១៧ ក្នុងប្រទេសម៉ិចស៊ិកូ នាដើមខែសីហា កន្លងមកនេះ មេដឹកនាំពិភពលោកត្រូវបានគេជំរុញឱ្យបង្កើត "ការរួបរួមគ្នា" ជាសកលដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងវិបត្តិរួមគឺជំងឺអេដស៍ ។

ថ្លែងនៅក្នុងសន្ទរកថាបិទអង្គសន្និសីទ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត Julio Montaner ប្រធានអង្គការសង្គមអន្តរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ បាននិយាយថា ពាក្យដ៏សំខាន់ដែលកើតចេញពីសន្និសីទនេះគឺ "ការរួបរួមគ្នា" ។ លោក វេជ្ជ. Montaner បាននិយាយថា ការរួបរួមគ្នាចំនួនប្រាំចំណុចដែលមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការដោះស្រាយវិបត្តិនេះគឺការរួបរួមគ្នាក្នុងយុទ្ធសាស្ត្របង្ការ ដើម្បីកាត់បន្ថយនៃការឆ្លងមេរោគអេដស៍ -ការរួបរួមគ្នាក្នុងការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអតិបរមានូវអត្រាឈឺ និងអត្រាស្លាប់ក្នុងចំណោមអ្នកដែលបានឆ្លង - ការរួបរួមគ្នាក្នុងការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកមេរោគនៅក្នុងសហគមន៍ដែលជាជំនួយសំរាប់ការបង្ការមេរោគអេដស៍ - ការរួបរួមគ្នាក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍- និងការរួបរួមគ្នាក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការរើសអើង ។

លោកវេជ្ជបណ្ឌិត Montaner បានបន្ថែមទៀតថា ថ្វីបើចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍បានថយចុះពី ២,២ លាននាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ មកត្រឹម ២ លាននាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ក៏ដោយ ក៏ចំនួន "២ លាននេះនៅតែជាចំនួនដ៏ច្រើនដដែល!" ។

លោក Peter Piot នាយកប្រតិបត្តិទីភ្នាក់ងារ UNAIDS បាននិយាយថា ពិភពលោកមិនត្រូវភ្លេចថា ការឆ្លងរាលដាលអាចវិលត្រលប់មកវិញជាមួយនឹងភាពភ្ញាក់ផ្អើល ។ លោកបានបន្តទៀតថា "ការរួបរួមក្នុងការបង្ការគឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ។ ការរួបរួមគ្នាក្នុងការបង្ការទាក់ទិននឹងការគៀងគរ ដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរសង្គមមិនឱ្យមានការមាក់ងាយទាក់ទងនឹងអេដស៍តទៅទៀត ។ យើងគ្រប់គ្នាមានគំនិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់យើង! ការធ្វើឱ្យសម្ព័ន្ធភាពកាន់តែធំឡើងគឺមិនត្រូវពង្រីកដោយមិនបានចរចារជាមួយនឹងគ្រប់វិស័យនោះទេ គឺត្រូវឱ្យសង្គមស៊ីវិល និងសង្គមអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍មានការពាក់ព័ន្ធ ដែលជាមូលដ្ឋានសំរាប់សកម្មភាពរបស់យើងបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ធ្វើអ្វីៗទាំងអស់ដោយឈរលើមូលដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្ស និងផ្តោតលើលទ្ធផលសំរាប់មនុស្សជាតិ ។"

ជាការចូលរួមមតិនៅក្នុងពិធីបិទសន្និសីទនោះ លោកវេជ្ជ. Pedro Cahn សហប្រធានសន្និសីទបាននិយាយថា ឥឡូវនេះដល់ពេលដែលថ្នាក់ដឹកនាំពិភពលោក អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ និងសមាជិកសហគមន៍រក្សាការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនតាមទិសដៅតទៅទៀត ។ លោកបានបន្តថា "តាមផ្លូវត្រលប់ទៅប្រទេសរបស់អស់លោក-លោកស្រីវិញ សូមចង់ចាំថា លោក-លោកស្រីអាចធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ។ អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និងមនុស្សរាប់លាននាក់ដែលកំពុងប្រឈមមុខនឹងភយន្តរាយនេះត្រូវការឱ្យលោក-លោកស្រីបំពេញកាតពកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងសកម្មភាពជាសកលនាពេលនេះ" ។

លោកវេជ្ជ. Magaret Chan អគ្គនាយកអង្គការសុខភាពពិភពលោកបាននិយាយថា "ការខិតខំប្រឹងប្រែងសំរេចការទទួលបានជាសកល" គឺជាការបង្ហាញពីការគោរពនូវតំលៃនៃជីវិតនីមួយៗ ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារអេដស៍ ហើយវាគឺជា "ជោគជ័យដ៏ធំសម្បើម" ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា យ៉ាងណាក៏ដោយ ការឆ្លងរាលដាលនេះមិនទាន់ចប់នៅឡើយទេ ។ "យើងត្រូវធ្វើដំណើរវែងឆ្ងាយទៀតក្នុងបេសកកម្មនេះ...។ ការបន្តស្វែងរកសមភាព យុត្តិធម៌ សង្គម និងការទទួលបានជាសកលគឺជាកំលាំងចលករមួយ ។ វាគឺជាវិធីសាស្ត្ររួបរួមគ្នាដែលជំរុញឱ្យមានការចូលរួម និងភាពជាម្ចាស់ពីសហគមន៍ដោយរួមទាំងភាពជាម្ចាស់របស់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ផងដែរ" ។

(ដោយ ឆាយ សុផល បកប្រែដោយលោក គឹម រតនា)

(តពីទំព័រ ១): ការមាក់ងាយជាចំណុចក្តៅនៅក្នុងសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីជំងឺអេដស៍នៅម៉ិចស៊ិកូ

អេដស៍នេះ គឺថា សាលារៀនត្រូវបង្រៀនឱ្យមានការគោរពមេដឹកនាំសាសនាត្រូវផ្តល់ធម៌ពីការអត់ឱន ហើយប្រព័ន្ធព័ត៌មានត្រូវថ្កោលទោសពីការធ្វើបុរេវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងមូលបទទាំងឡាយរបស់មេរោគនេះ" ។ លោកអគ្គលេខាដោយបានជួបជាមួយសហការីរបស់លោកដែលធ្វើការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ព្រមទាំងអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ផង ចាប់តាំងពីបានកាន់តំណែងរបស់លោកជាអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិមក លោកក៏បានទទូចដល់ប្រជាជាតិទាំងអស់ឱ្យ "ពង្រឹងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួន ដើម្បីកំណត់ ឬបង្ខំឱ្យមានការដាក់ឱ្យនៅក្រៅច្បាប់ចំពោះការមាក់ងាយដល់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និងសមាជិករបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះ" ។

ដោយមានការអត្ថាធិប្បាយលើការអំពាវនាវនេះ លោកវេជ្ជ. Margaret Chan អគ្គនាយកនៃអង្គការសុខភាពពិភពលោកបាននិយាយថា ពិភពលោកត្រូវខិតខំធ្វើការបន្ថែមទៀត ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រឈមរួមគ្នានេះ ។ លោកវេជ្ជ. Margaret បាននិយាយថា "យើងត្រូវខំធ្វើការឱ្យខ្លាំងជាងនេះ ដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងការមាក់ងាយ និងការរើសអើងដោយបង្កើតឱ្យមានការអប់រំជាស្ថាប័នអំពីការមាក់ងាយនេះ ។ នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន ឧបសគ្គផ្នែកវប្បធម៌ និងសង្គមព្រមទាំងផ្នែកច្បាប់ផង បានទប់ស្កាត់ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះពីការទទួលបានការធ្វើអន្តរាគមន៍ និងចំណេះដឹងផ្សេងៗដែលត្រូវការដើម្បីកាត់បន្ថយឥរិយាបទដែលបង្កឱ្យមានភាពគ្រោះថ្នាក់" ។

លោកវេជ្ជ. Pedro Cahn សហប្រធានសន្និសីទស្តីពីជំងឺអេដស៍ឆ្នាំ ២០០៨ នេះ បានបន្ថែមថា "ជាមួយអ្នកទាំងអស់គ្នានៅទីនេះយើងបានបញ្ចេញសំលេងរបស់យើងប្រឆាំងនឹងការមាក់ងាយ និងការរើសអើងដោយប្រឆាំងនឹងវិសមភាពក្នុងសង្គមដែលជាកំលាំងចលករដ៏ចំបងមួយនៃសោកនាដកម្មមនុស្សជាតិ ហើយយើងនិយាយក្នុងនាមអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈលើការងារអេដស៍ដែលមកពីបណ្តាប្រទេសនៅជុំវិញពិភពលោក" ។

ដោយជាសហប្រធានសន្និសីទ និងជាអ្នកតំណាងប្រចាំតំបន់របស់ក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងសង្គមអន្តរជាតិប្រឆាំងជំងឺអេដស៍សំរាប់តំបន់អាមេរិកឡាទីន និងការ៉ាបៀន លោកវេជ្ជ. Luis-Soto Ramirez បាននិយាយនៅក្នុងសន្ទរកថាបើកសន្និសីទថា ការមាក់ងាយ និងការរើសអើង "បន្តគាបសង្កត់ការរីកចម្រើនរបស់យើងក្នុងការទប់ទល់នឹងជំងឺនេះ" ។

មេដឹកនាំពិភពលោកក៏បានសាទរដល់ការសំរេចរបស់សភាសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ PEPFAR នូវទឹកប្រាក់ចំនួន ៣៩ ពាន់លានដុល្លាសំរាប់ការងារអេដស៍ ដែលជាការផ្តួចផ្តើមគំនិតមួយត្រូវបានចុះហត្ថលេខាជាផ្លូវច្បាប់ដោយលោកប្រធានាធិបតី ជត ដាប់ប៉ាល់យូ ប៊ូស នៅថ្ងៃទី ៣០ កក្កដាកន្លងទៅនេះ ។ ពួកគេក៏បានស្វាគមន៍ពីព័ត៌មានដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានលុបច្បាប់ដែលមានរយៈពេល ២០ ឆ្នាំមកហើយដែលហាមមិនឱ្យអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ចូលទឹកដីអាមេរិកនោះ ។

នៅថ្ងៃបញ្ចប់នៃសន្និសីទនាថ្ងៃទី ៨ សីហា ប្រតិភូក៏បានអំពាវនាវឱ្យលុបច្បាប់ដែលបង្វែរឱ្យទៅជាករណីបទឧក្រិដ្ឋ និងការមាក់ងាយដល់ក្រុមងាយរងគ្រោះចំពោះជំងឺអេដស៍នេះ ។ កាសែតញូយ៉ក ថែមស៍ បានដកស្រង់សំដីលោក Edwin Cameron ប្រធានឧត្តមតុលាការឧទ្ធរក្នុងប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង ដោយនិយាយថា "ការបង្វែរឱ្យទៅជាករណីបទឧក្រិដ្ឋគឺជាមធ្យោបាយអន់បំផុតសំរាប់ការដាក់បញ្ញត្តិចំពោះការឆ្លង និងការចម្លងមេរោគអេដស៍" ។ បើតាមកាសែត ឌឹ ថែមស៍ បានឱ្យដឹងថា លោកតុលាការយុត្តិធម៌ Cameron ដែលមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ដែរនោះបាននិយាយថា "សូមឱ្យលទ្ធផលមួយក្នុងចំណោមលទ្ធផលជាច្រើនរបស់សន្និសីទនេះក្លាយជាការជំរុញការគាំទ្រជាអន្តរជាតិដ៏សំខាន់ក្នុងការប្រឆាំងនឹងច្បាប់ឧក្រិដ្ឋ និងការដាក់ទោសទណ្ឌទាំងឡាយដែលនាំឱ្យមានការភាន់ច្រឡំនោះ" ។

នៅក្នុងអត្ថបទបញ្ចេញមតិមួយនៅក្នុងកាសែត វ៉ាស៊ីនតោន ថែមស៍ ចុះថ្ងៃទី ៦ សីហា លោកអគ្គលេខាអង្គការសហប្រជាជាតិបានសរសេរថា "ការមាក់ងាយនៅតែជាឧបសគ្គតែមួយគត់ដ៏ចំបងបំផុតសំរាប់សកម្មភាពសាធារណៈ ។ បញ្ហានេះជាហេតុផលដ៏សំខាន់ដែលធ្វើឱ្យមនុស្សជាច្រើនខ្លាចមិនហ៊ានទៅឱ្យគ្រូពេទ្យពិនិត្យដើម្បីសំរេចថាតើពួកគេមានជំងឺឬអត់ ឬក៏សុំឱ្យមានការព្យាបាលជាដើម ។ លោកបានបញ្ជាក់ថា ការមាក់ងាយជាហេតុផលដ៏ធំនៃការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍ ដែលជាឃាតករស្ងាត់ស្ងៀមនោះនៅបន្តបង្ហិនបង្ហោចសង្គមនានានៅជុំវិញពិភពលោកនេះ ។

(ដោយ ឆាយ សុផល)

លោក Ban Ki-moon អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ថ្លែងសន្ទរកថាបើកសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីជំងឺអេដស៍ដោយបានផ្តោតលើសកម្មភាពជាសកលនាពេលបច្ចុប្បន្នកាលពីថ្ងៃទី ៣ សីហា ក្នុងទីក្រុងម៉ិចស៊ិកូ ។ (រូបថតUN/Evan Schneider)

មេដឹកនាំប្រទេស G8 ទទួលសំពាធឱ្យមានការឆ្លើយតបនឹងអេដស៍

នៅថ្ងៃចុងក្រោយនៃសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីជំងឺអេដស៍ ដែលប្រព្រឹត្តទៅកាលពីថ្ងៃទី ៣ ដល់ ៨ សីហា កន្លងទៅនេះនាទីក្រុងម៉ិចស៊ិកូ ប្រទេសមហាអំណាចឧស្សាហកម្មទាំង ៨ ឬហៅថាប្រទេស G8 ត្រូវបានគេទទូចឱ្យធ្វើសកម្មភាពបន្ថែមទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺអេដស៍ ដែលជាឃាតករស្ងាត់ស្ងៀមនៅក្នុងពិភពលោក។

Michel Kazatchkine នាយកប្រតិបត្តិនៃមូលនិធិសកលប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ របេង និងគ្រុនចាញ់បាននិយាយនៅឯពិធីបិទសន្និសីទដែលមានរយៈពេល ៦ ថ្ងៃនោះថា ពិភពលោក "គួរតែបារម្ភឱ្យបានខ្លាំងដែលថា ក្នុងរយៈពេលតិចជាង ២ ឆ្នាំខាងមុខនេះ ពេលវេលា

លោកបណ្ឌិត Julio Montaner ថ្លែងសន្ទរកថាបិទអង្គសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីជំងឺអេដស៍នៅ ក្នុងប្រទេសមិចស៊ិកូនាថៃទី ៨ សីហា។ (រូបដោយ Henry Lin)

កំណត់របស់យើងសំរាប់ការទទួលបានជាសលកនោះ ប្រទេស G8 បានលះបង់ដ៏តិចតួច គឺច្រើនជាងមួយភាគបីតែប៉ុណ្ណោះនៃធនធានដែលខ្លួនបានសន្យាផ្តល់ឱ្យនៅត្រឹមឆ្នាំ ២០១០។

នៅក្នុងសន្ទរកថាបិទរបស់លោក លោកបណ្ឌិត Julio Montaner នាយកមជ្ឈមណ្ឌលនៃទីភ្នាក់ងារ Excellence in HIV/AIDS នៅក្នុងទីក្រុង Vancouver ប្រទេសកាណាដា និងជាប្រធានថ្មីរបស់អង្គការសង្គមអន្តរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បាននិយាយថា មាន "ការប្តេជ្ញាចិត្តដ៏ធំ" ចំពោះភាគីសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលបានរួមចំណែកនូវទឹកប្រាក់ ៤៨ ពាន់លានដុល្លា ចំពោះការឆ្លើយតបទៅនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ របេង និងគ្រុនចាញ់ ហើយការទទួលខុសត្រូវបែបនេះមិនអាចពឹងផ្អែកតែលើបន្ទុករបស់អាមេរិកតែឯងនោះទេ។ លោកបណ្ឌិតបាននិយាយថា "ពិភពលោកគួរដើរតាមលំនាំដែលមានជាឧទាហរណ៍នេះ។ ទីបំផុតប្រសិនបើលោកប្រធាននាយកធិបតី ប៊ូស បានទទួលរ៉ាប់រងបញ្ហានេះហើយនោះមេដឹកនាំនៃប្រទេស G8 គួរទទួលយកបញ្ហានេះដែរ!" ។ លោកបណ្ឌិតក៏បានអំពាវនាវផងដែរដល់លោក Stephen Harper នាយករដ្ឋមន្ត្រីកាណាដា ឱ្យចូលរួមជាមួយមេដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេស G8 "ដើម្បីរួមជាមួយវិភាគទានរបស់លោកប្រធាននាធិបតី ប៊ូស នាពេលឥឡូវនេះ!... យើងត្រូវតែរក្សាការដាក់សំពាធដល់មេដឹកនាំប្រទេស G8 នេះ ដើម្បីតាមមើលលើការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ពួកគេក្នុងការសំរេចនូវការទទួលបានជាសលកលើការបង្ការ ការថែទាំ និងការព្យាបាលនៅឆ្នាំ ២០១០" ។

ថ្លែងនៅក្នុងពិធីបើកសន្និសីទកាលពីថ្ងៃទី ៣ សីហា លោក Ban Ki-moon អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិបានលើកឡើងថា មូលនិធិគឺត្រូវការចាំចាច់បន្ថែមទៀតនៅក្នុងទស្សវត្សខាងមុខៗ ដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ "។ លោកបាននិយាយថា "ដោយសារតែការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បានខិតជិតមកដល់នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃទស្សវត្សទីបីហើយនោះ យើងនៅតែប្រឈមមុខជាមួយនឹងកង្វះខាតធនធានដ៏ច្រើនដដែល។ ការឆ្លើយតបទាំងឡាយទៅនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍គឺតម្រូវឱ្យមានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានរយៈពេលវែង និងមាននិរន្តភាព"។ លោកបានបញ្ជាក់ថា "ដោយសារតែមានមនុស្សជាច្រើនបន្តការព្យាបាលហើយរស់នៅឱ្យបានយូរនោះ ថវិកានឹងត្រូវតែបង្កើនឱ្យបានច្រើនសំរាប់រយៈពេលពីរបីទស្សវត្សខាងមុខនេះទៀត។ នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងនោះ ម្ចាស់មូលនិធិនឹងត្រូវផ្តល់ថវិកាឱ្យបានភាគច្រើនបំផុត"។ លោកក៏បានសន្យាដែរថា លោកនឹងធ្វើការដើម្បី "គៀងគរធនធាន និងធ្វើឱ្យប្រាកដថា ជំងឺអេដស៍នឹងនៅតែជាប្រព័ន្ធអទិភាពមួយដ៏ធំរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ"។

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ប្រទេស G8 បានកំណត់គោលដៅក្នុងការផ្តល់ការថែទាំមេរោគអេដស៍ដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលត្រូវការនៅឆ្នាំ ២០១០។ ប្រទេស G8 រួមមាន: ប្រទេសអាឡឺម៉ង់ កាណាដា សហរដ្ឋអាមេរិក បារាំង អ៊ីតាលី ជប៉ុន អង់គ្លេស និងប្រទេសរូស្ស៊ី។

(ដោយ ឆាយ សុផល បកប្រែដោយ លោក ទូត សុវណ្ណារី)

(តពីទំព័រ ១): បើគ្មានថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ទេ នោះគឺជាការលំបាក ដល់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍

ហៀង សុខហេង គឺជាមនុស្សម្នាក់ក្នុងចំណោមមនុស្សរាប់ម៉ឺននាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលកំពុងរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍។ ទោះបីជាអត្រានៃការចម្លងមេរោគនេះបានធ្លាក់ចុះពី ១,២% នៅឆ្នាំ ២០០៣ មកនៅត្រឹម ០,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ក៏ដោយ ក៏អត្រាប្រេវ៉ាឡង់ក្នុងចំណោមស្ត្រីរៀបការរួចបានឆ្លងពីស្វាមីរបស់គេនៅតែខ្ពស់ ខណៈដែលមួយភាគបីនៃការចម្លងថ្មីៗកើតមានពីម្តាយទៅកូន។

មន្ត្រីមួយរូបនៃអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បាននិយាយថា ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នឹងនៅតែជាតម្រូវការដ៏ខ្ពស់ដែលយ៉ាងហោចណាស់ក៏រយៈពេល ២ ឆ្នាំខាងមុខនេះដែរ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ហោ ប៊ុនឡេង អគ្គលេខាធិការរងនៃអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បាននិយាយថា "ស្ត្រីប្រមាណជា ១៨,៣០០ នាក់ និងបុរស ១៧,០០០ នាក់នឹងត្រូវការថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នេះរវាងឆ្នាំ ២០០៨ និងឆ្នាំ ២០១០។ លោកបាន ប៉ាន់ប្រមាណថា មនុស្សដែលរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ម្នាក់អាចចំណាយអស់ប្រហែលមួយពាន់ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំសម្រាប់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នេះ។ លោកវេជ្ជ-បណ្ឌិត ប៊ុនឡេង ក៏បានព្រមានផងដែរថា ការរាលដាលអាចកើតមានជាថ្មី ប្រសិនបើប្រទេសនៅស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការចាត់វិធានការសម្រាប់ការការពារបន្ថែម។ លោកបានបន្ថែមថា ក្រុមអ្នកងាយរងគ្រោះនៅចន្លោះពីអាយុ ១៥-៤៩ ឆ្នាំ ដូចជាជនចំណាកស្រុក ស្ត្រីបំរើសេវាកំសាន្តបុរសស្រឡាញ់បុរស អ្នកសេពគ្រឿងញៀន និងស្ត្រីរៀបការរួចមានអត្រាគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ ហើយអត្រាមរណៈខ្ពស់ដោយសារជំងឺអេដស៍នេះហើយ បានបន្សល់ទុកកុមារកំព្រា និងស្ត្រីមេម៉ាយជាច្រើន។

ហៀង សុខហេង កាន់រូបថតសពម្តាយរបស់នាង។ ជឿន រឿន ដែលជាជីដូនរបស់នាងអំពាវនាវដល់ពិភពលោកឱ្យរកថ្នាំព្យាបាលជំងឺអេដស៍ដែលអាចជួយព្យាបាលចៅស្រីរបស់គាត់ និងអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ឯទៀតៗ ។

ស្ថានភាពបែបនេះត្រូវបានរាលដាលពាសពេញពិភពលោក។ ការខំប្រឹងប្រែងរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកផលិតថ្នាំទាំងឡាយដែលធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីផលិត និងចែកចាយថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍កំពុងជួយសង្គ្រោះជីវិតអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ទាំងនោះ។ លោក Festus G. Mogae អតីតប្រធានាធិបតីនៃប្រទេសប៊ុតស្វាណា បាននិយាយនៅក្នុងសន្ទរកថាបើកកម្មវិធីរបស់លោកកាលពីថ្ងៃទី ៣ សីហានៅឯសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីជំងឺអេដស៍លើកទី ១៧ ថា "មនុស្សបីលាននាក់ដែលទទួលបានការព្យាបាលដោយថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នៅពាសពេញពិភពលោក គឺមិនគ្រាន់តែជាសម្មិទ្ធផលនៃសេវាកម្មសុខភាពដ៏អស្ចារ្យនៅក្នុងសតវត្សថ្មីនេះប៉ុណ្ណោះទេ តែវាក៏ជាវិភាគទានមួយសម្រាប់អ្នកទាំងឡាយដែលបានព្យាយាមស្វែងយល់ពីអេដស៍ និងធ្វើឱ្យងាយរកបានថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ដើម្បីជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្ស "។ លោក Mogae ក៏បាននិយាយផងដែរថា លោកគោរព និងទទួលស្គាល់តួនាទីដ៏សំខាន់របស់ក្រុមហ៊ុនផលិតឱសថជាច្រើនដែលត្រូវគេបន្ទោសជាញឹកញាប់នៅក្នុងពិភពលោក។

ថ្លែងនៅក្នុងសន្ទរកថាបើកនៅឯសន្និសីទនោះដែរ លោក Peter Piot នាយកប្រតិបត្តិនៃទីភ្នាក់ងារ UNAIDS ក៏បានទទូចឱ្យអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ និងអ្នកផ្តល់មូលនិធិទាំងអស់បន្តការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កើតឱសថបង្ការមេរោគអេដស៍ ដែលអាចឱ្យមនុស្សជាច្រើនមានឱកាសរកបានថ្នាំនេះ។ លោកបាននិយាយថា "នៅលើកំណាត់ផ្លូវដ៏វែងឆ្ងាយ វិធីដែលល្អបំផុតក្នុងការបញ្ឈប់ការស្លាប់របស់មនុស្សពីជំងឺអេដស៍គឺត្រូវតែកាត់បន្ថយការចម្លងថ្មីៗដែលជាកត្តាដំបូង។ ប៉ុន្តែនៅគ្រានេះដែរ ការព្យាបាលត្រូវតែរក្សាឱ្យបានខ្លាំងក្លាដូចពីមុនដដែល ព្រោះយើងមិនត្រូវបំភ្លេច ថានេះគឺធ្វើដើម្បីមនុស្សជាតិ។ ព្រោះនេះគឺជាសិទ្ធិទទួលបាននៅជីវិតរស់នៅ"។ លោកបានបន្តថា "មេរៀនមួយក្នុងចំណោមមេរៀនចម្បងជាច្រើននៃការផ្តល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ដល់មនុស្សរាប់លាននាក់គឺថា យើងមិនត្រូវនៅរង់ចាំរហូតដល់ប្រព័ន្ធទាំងឡាយត្រូវបានជួសជុលមុនពេលមានសកម្មភាពនោះទេ ពីព្រោះខ្ញុំដឹងថា អ្វីដែលបានកើតឡើងដល់មនុស្សបីលាននាក់នោះ និងថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នាសព្វថ្ងៃនេះ ប្រសិនយើងបានរង់ចាំនោះ គឺពួកគេភាគច្រើនបានស្លាប់រួចទៅហើយមកដល់ពេលឥឡូវនេះ"។

នៅក្នុងសន្ទរកថាបើកសន្និសីទ លោកវេជ្ជ. Luis-Soto Ramirez សហប្រធាន និងជាតំណាងប្រចាំតំបន់របស់ក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងសង្គមអន្តរជាតិប្រឆាំងជំងឺអេដស៍សំរាប់តំបន់អាមេរិកឡាទីន និងការ៉ាបៀនបាននិយាយថា ប្រទេសមួយចំនួននៅក្នុងតំបន់បានជំទាស់ទៅនឹងគំនិតដែលថា ការព្យាបាលអាចមានឱកាសសម្រាប់ "អ្នកមានសំណាងមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលមានលុយសម្រាប់ចំណាយលើថ្នាំប្រឆាំមេរោគអេដស៍" ហើយប្រទេសទាំងនោះកំពុងតែខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការទម្លាក់តម្លៃថ្នាំនេះ ដើម្បីជាស្ពានបំពេញចន្លោះរវាងតំបន់ខាងជើង និងតំបន់ខាងត្បូង។ លោកបាននិយាយថា "វាដល់ពេលនាំថ្នាំឱ្យមនុស្សគ្រប់ៗរូបដែលត្រូវការហើយដោយមិនគិតថា ពួកគេជានរណា ពួកគេរស់នៅឯណា ឬថាតើពួកគេរកចំណូលបានប៉ុន្មានយ៉ាងណានោះទេ។ វាដល់ពេលហើយឥឡូវនេះសម្រាប់សកម្មភាពជាសកល" ។

នៅក្នុងសន្ទរកថាបិទសន្និសីទ លោកវេជ្ជ. Julio Montaner នាយកនៃមជ្ឈមណ្ឌលកូឡុំប៊ី ចក្រភពអង់គ្លេស ដើម្បីឧត្តមភាពក្នុងការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នៅរដ្ឋវែនកូវ័រប្រទេសកាណាដា និងជានាយកថ្មីនៃអង្គការសង្គមអន្តរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បាននិយាយថា បើទោះជាចំនួនកុមារឆ្លងមេរោគអេដស៍បានធ្លាក់ចុះពី ៤១០.០០០ នាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ មកនៅ ៣៧០.០០០ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ក៏ដោយ ក៏ចំណុចនេះគឺជាជោគជ័យមួយដ៏លំបាក..."។

ប្រសិនបើការអំពាវនាវពីមេដឹកនាំ និងប្រតិភូទាំងអស់នៅឯសន្និសីទនោះអាចសម្រេចបាន នោះវាជាដំណឹងល្អសម្រាប់កុមារី ហៀង សុខហេង និងអ្នកដែលរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ដទៃៗទៀតនៅលើពិភពលោក។ ជីដូនកុមារី សុខហេង បាននិយាយថា "ខ្ញុំពិតជាសប្បាយរីករាយណាស់ ប្រសិនបើអ្នកដែលរស់ជាមួយមេរោគអេដស៍ទាំងអស់អាចទទួលបានថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នេះដោយទ្បេងទាត់ឥតគិតថ្លៃ។ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់គ្រូពេទ្យទាំងអស់ឱ្យផលិតថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នេះឱ្យបានច្រើនសម្រាប់អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និងស្វែងរកថ្នាំបង្ការអេដស៍ ដើម្បីឱ្យចៅស្រីខ្ញុំ និងអ្នកដទៃៗទៀតដែលរស់ជាមួយមេរោគអេដស៍អាចរស់បានកាន់តែយូរ"។

(ដោយ ឆាយ សុផល បកប្រែដោយលោក ទា ពុទ្ធារ៉ា)

តើអ្វីជាសន្និសីទអេដស៍អន្តរជាតិ?

អ្នកស្រី មករា ស្ត្រីមេម៉ាយវ័យ ៣៥ ឆ្នាំរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ រៀបចំកូនប៊ីយ៉ាឱ្យអតិថិជនក្មេងៗនៅក្នុងផ្ទះរបស់គាត់ ។ អ្នកស្រីនិយាយថា គាត់មិនដែលដឹងពីសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីអេដស៍ លើកទី ១៧ នៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកូនោះទេ ។

ខណៈដែលមេដឹកនាំពិភពលោក អ្នករៀបចំគោលយោបាយ សកម្មជនការងារអេដស៍ និងអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ រាប់ពាន់នាក់បានជួបប្រជុំគ្នានៅអំឡុងពេលសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីជំងឺអេដស៍នៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកូនៅថ្ងៃទី ៣-៨ សីហា កន្លងមកនេះ អ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ដែលជាជនជាតិកម្ពុជាបានដឹងតិចតួចពីបញ្ហានេះ ។ "ខ្ញុំពិតជាមិនបានដឹងអ្វីទាល់តែសោះអំពីសន្និសីទនេះ អញ្ចឹងហើយខ្ញុំមិនដឹងថាគេនិយាយពីអ្វីនោះទេ ។ តើពួកគេរកវ៉ាក់សាំងអេដស៍បានឬនៅ?" នេះជាសំណួររបស់អ្នកស្រី មករា ជាស្ត្រីមេម៉ាយអាយុ ៣៥ ឆ្នាំដែលរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ ។

រស់នៅក្នុងក្រុងព្រះសីហនុដែលជាទីក្រុងកំពង់ផែអន្តរជាតិ និងជាទីក្រុងលំហែរកាយស្ថិតនៅប៉ែកនិរតីនៃប្រទេស អ្នកស្រី មករា ជារឿយៗតែងតែឃើញគេរាយការណ៍ពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ នៅតាមទូរទស្សន៍ និងនៅតាមកាសែត ប៉ុន្តែគាត់មិនបានឃើញសេចក្តីរាយការណ៍ណាមួយពីសន្និសីទនៅម៉ិចស៊ិកូនោះទេ ។ គាត់បាននិយាយថា "ខ្ញុំមើលទូរទស្សន៍ញឹកញាប់ណាស់ តែខ្ញុំមិនដែលឃើញសេចក្តីរាយការណ៍ណាមួយពីសន្និសីទនេះឡើយ" ។

អ្នកអប់រំអំពីអេដស៍ និងអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ ជាច្រើនដែលត្រូវបានសម្ភាស ក៏បាននិយាយដែរថា ពួកគេក៏មិនដឹងពីព្រឹត្តិការណ៍សកលនេះដែរ ។ ស្ត្រីមេម៉ាយម្នាក់ផ្សេងទៀត អាយុ ៣៨ ឆ្នាំដែលរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍បាននិយាយថា "ខ្ញុំស្តាប់វិទ្យុ តែខ្ញុំមិនដែលឮព័ត៌មានពីសន្និសីទនេះសោះ" ។

ថ្លែងនៅក្នុងសន្ទរកថាបិទវគ្គនៅឯសន្និសីទស្តីពីជំងឺអេដស៍ ដែលមានរយៈពេល ៦ ថ្ងៃ លោកវេជ្ជ. Julio Montaner ប្រធានសង្គមអន្តរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍បាននិយាយថា អ្នករៀបចំសន្និសីទនេះបានចំណាយលើប្រតិភូជាង ២.៥០០ នាក់មកពីប្រទេសចំនួន ៩៥ ។ លោកបាននិយាយថា អ្នករៀបចំក៏បាន "ជំពាក់គុណដល់សមាជិកនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វ-ផ្សាយព័ត៌មានដែលបានចូលរួមជាមួយយើងនៅក្នុងសន្និសីទនៅម៉ិចស៊ិកូនេះ ។ ពួកគេធ្វើការដោយមិននឿយហត់ ដើម្បីផ្ចិតយកទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៅក្នុងសន្និសីទនេះ ។ ការងាររបស់គេគឺ តំណាងឱ្យផ្នែកមួយដ៏មានសារៈសំខាន់នៃដំណោះស្រាយ ដោយការងារនេះផ្តល់ចំណេះដឹងយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលាស្តីពីដំណើរការនានារបស់យើង" ។

តែទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តីក៏គ្មានអ្នកកាសែតជាតិកម្ពុជាណាម្នាក់ត្រូវបានគេអញ្ជើញឱ្យទៅយកព័ត៌មាននៅឯសន្និសីទនោះទេ បើទោះជាមានអ្នកតំណាងពីអង្គការរដ្ឋាភិបាល និងមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនបានចូលរួមក៏ដោយ ។ លោក ប៉ែន សម្មិទ្ធិ និពន្ធនាយកកាសែតរស្មីកម្ពុជាដែលជាកាសែតនាំមុខគេនៅក្នុងប្រទេសបាននិយាយថា លោកក៏មានការភ្ញាក់ផ្អើលដែរ ដែលគេមិនបានអញ្ជើញអ្នកកាសែតកម្ពុជានោះ ។ លោក សម្មិទ្ធិ ដែលជាប្រធានក្លឹបអ្នកកាសែតកម្ពុជាដោយសមាជិករបស់ខ្លួនមានចំនួនជិត ២០០ នាក់នោះ បាននិយាយថា លោកចង់ឱ្យមិត្តរួមការងាររបស់លោកបានចូលរួមសន្និសីទនេះដែរ ដើម្បីយកព័ត៌មានស្តីពីការវិវឌ្ឍ និងរឿងរ៉ាវផ្សេងៗទៀតនៅខាងក្រៅអង្គសន្និសីទនេះ ។ *(ដោយ ឆាយ សុផល បកប្រែដោយលោក ទា ពុទ្ធារ៉ា)*

អ្នកស្រី ចិន្តា (ស្តាំ) ជាស្ត្រីមេម៉ាយអាយុ ៣៨ ឆ្នាំរស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ លក់ចេកចៀនឱ្យក្មេងដែលនៅក្បែរផ្ទះរបស់គាត់ ខណៈដែលអ្នកយកព័ត៌មានកំពុងសម្ភាស ។ អ្នកស្រី ចិន្តា និយាយថា គាត់មិនបានដឹងពីសន្និសីទអន្តរជាតិលើកទី ១៧ ស្តីពីអេដស៍នៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកូឡើយ ។

សន្និសីទជាតិលើកទី ៣ ស្តីពីជំងឺអេដស៍នឹងប្រព្រឹតទៅនៅថ្ងៃទី ១០-១២ កញ្ញា នៅឯសាលសន្និសីទចតុមុខ ។

វេទិកាអង្គការខាណា

ខាណាសូមស្វាគមន៍ចំពោះបុគ្គលិកមួយរូបដែលបានចូលរួមក្នុងក្រុមគ្រួសារខាណានៅខែ សីហា ២០០៨ នេះ

ព្រហ្ម ចាន់រិទ្ធ

បានក្លាយជាមន្ត្រីផែនការ និងរបាយការណ៍ នៅនាយកដ្ឋានព័ត៌មានយុទ្ធសាស្ត្រនៅថ្ងៃទី ១៨ សីហា នេះ ។ មុនចូលធ្វើការនៅខាណា ចាន់រិទ្ធ បានធ្វើការនៅអង្គការសកម្មភាពដើម្បីសុខភាព (AFH) ជាប្រធានគំរោងនៅក្នុងគំរោងមូលនិធិសមធម៌សុខភាព ។ លោកមានបទពិសោធន៍ក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាព ការគ្រប់គ្រងគំរោង ត្រួតពិនិត្យនិងវាយតំលៃ និងសរសេររបាយការណ៍ ។

"ខ្ញុំមានការរីករាយយ៉ាងខ្លាំងដែលបានធ្វើការជាមួយខាណា ។ ខ្ញុំប្តេជ្ញាដើម្បីប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងរបស់ខ្ញុំនៅក្នុងការងារ និងបានស្វែងយល់បន្ថែមទៀតពីខាណា" ។

ខាណាក៏រីករាយ និងមានមោទនភាពចំពោះបុគ្គលិកមួយរូប

គឺលោកស្រី ហ៊ុល ស៊ីវ៉ាន់ថា ដែលបានប្រសូតបានកូនស្រីមួយជាលើកដំបូងដ៏ស្រស់ស្អាតនៅថ្ងៃទី ១៩ សីហា នេះ ។ យើងសូមជូនពរដល់លោកស្រី និងក្រុមគ្រួសារទាំងមូល!

យើងក៏សូមចូលរួមរីករាយខួបកំណើតរបស់សមាជិកពីររូបរបស់ខាណាដែរ

Sarah Knibbs មន្ត្រីគាំទ្របច្ចេកទេសរបស់ក្រុមការងារគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ខាណា មានអាយុ ៤១ ឆ្នាំហើយ ថ្ងៃទី ១៨ សីហា ២០០៨ នេះ ។ រីករាយថ្ងៃខួបកំណើតរបស់លោកស្រី!

គន្ធ សុមេធ អ្នកជំនួយការផ្នែកការងារធនធានមនុស្សមានអាយុ ២៧ ឆ្នាំហើយនៅថ្ងៃទី ២៦ សីហានេះ ។ រីករាយថ្ងៃខួបកំណើតរបស់លោក!

ខាណាក៏សូមជូនពរដល់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តពីររូបដែលបានចាកចេញពីខាណានៅខែ សីហានេះ ដើម្បីការងារថ្មីរបស់ខ្លួន ។

ស៊ុន ប៊ុនណេ

អ្នកជំនួយការស្ម័គ្រចិត្តឱ្យផ្នែកគ្រប់គ្រងកម្មវិធី បានចាកចេញនៅថ្ងៃទី ១១ សីហា ដើម្បីការងារថ្មីរបស់ខ្លួន ។ សូមអបអរសាទរ !

ថេង ច័ន្ទរតនា

អ្នកជំនួយការស្ម័គ្រចិត្តនៅផ្នែកគ្រប់គ្រងកម្មវិធី បានចាកចេញនៅថ្ងៃទី ២៥ សីហា បន្ទាប់ពីរយៈពេលជិតមួយឆ្នាំជាមួយខាណា ។ លោកទទួលបានការងារថ្មី ។ សូមអបអរសាទរ !

ព្រឹត្តិបត្រពណិស្វាយរបស់អង្គការខាណាគឺជាព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានប្រចាំខែដែលបង្ហាញពីរឿងរ៉ាវនៃជីវិតរបស់អ្នកដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ និងរស់នៅជាមួយនឹងមេរោគអេដស៍ និងជម្ងឺអេដស៍ ។ ការចេញផ្សាយនេះក៏លើកឡើងពីការយល់ដឹងដ៏សំខាន់អំពីផលប៉ះពាល់នៃមេរោគអេដស៍ និងជម្ងឺអេដស៍នៅក្នុងសហគមន៍ជាតិ និងអន្តរជាតិទូទៅ ។

គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកការងារទំនាក់ទំនងរបស់អង្គការខាណាទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងអភិវឌ្ឍព្រឹត្តិបត្រប្រចាំខែនេះ ហើយខ្លឹមសារគឺមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីគំនិត និងទស្សនៈរបស់

ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង លោក ឆាយ សុផល អ្នកសម្របសម្រួលផ្នែកទំនាក់ទំនង
តាមរយៈអ៊ីម៉ែល: csophal@khana.org.kh
ទូរស័ព្ទ: ០២៣ ២១១ ៥០៥ - ទូរសារ: ០២៣ ២១៤ ០៤៩
គេហទំព័រ: www.khana.org.kh
ផ្ទះលេខ ៣៣ ផ្លូវលេខ ៧១ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

Khana is a linking organisation of the global partnership
International HIV/AIDS Alliance
Supporting community action on AIDS in developing countries